

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 28. oktober 1998

om Tysklands støtte til Neptun Industrie Rostock GmbH

(meddelt under nummer K(1998) 3435)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(1999/374/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første punktum,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have givet de berørte parter lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovennævnte artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Ved skrivelse nr. 1015 af 11. februar 1997 meddelte Kommissionen den tyske regering, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, i forbindelse med den støtte, der var ydet til redning af Neptun Industrie Rostock GmbH (NIR).

Kommissionens beslutning blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*⁽¹⁾, og de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter blev opfordret til at fremsætte deres bemærkninger.

Den tyske regering besvarede meddelelsen af 11. februar 1997 ved skrivelse af 10. marts og 29. april 1997. Som svar på flere forespørgsler fra Kommissionen fremsendte den yderligere oplysninger ved skrivelse af 28. maj, 16. juni, 1. juli, 4. juli, 22. juli, 10. september, 29. september, 5. december, 8. december 1997, 29. januar, 15. maj, 19. juni, 17. september og 19. oktober 1998.

De af Kommissionens skrivelser, hvori den anmodede de tyske myndigheder om yderligere oplysninger om omstruktureringen, var dateret den 2. maj, 19. juni, 5. august, 23. december 1997, 30. marts, 2. september og 30. september 1998.

En enkelt medlemsstat fremsendte bemærkninger til Kommissionen.

⁽¹⁾ EFT C 119 af 17.4.1997, s. 4.

II

Ved skrivelse af 13. juni 1996 anmeldte Tyskland et lån på 15 mio. DEM, som BvS (Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben) havde ydet NIR som redningsstøtte.

Ved skrivelse af 12. september 1996 bekræftede de tyske myndigheder, at lånebeløbet allerede var blevet udbetalt til NIR den 4. april 1996. Det skulle oprindeligt tilbagebetales inden udgangen af det samme år⁽¹⁾.

Lånet var ikke blevet anmeldt til Kommissionen inden ydelsen eller udbetalingen.

Kommissionen konstaterede endvidere, at delstaten Mecklenburg-Vorpommern den 15. maj 1996 havde truffet afgørelse om at overtage en 100 % garanti for et lån på 63 mio. DEM. Ved beslutning af 2. september 1996 forlængede delstaten denne garanti indtil udgangen af 1996⁽²⁾.

Denne garanti blev ikke anmeldt til Kommissionen, inden den blev stillet.

I sin beslutning om indledningen af proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2, konkluderede Kommissionen, at på grundlag af »den markedsøkonomiske investors princip« måtte de to finansieringsforanstaltninger anses som statsstøtte.

Kommissionen anså endvidere den ovennævnte støtte for at være uberettiget, da Tyskland ikke havde overholdt sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, og havde ydet støtten, inden den var blevet anmeldt. Kommissionen var af den opfattelse, at der i forbindelse med det for sent anmeldte lån var tale om redningsstøtte, og antog, at også den ikke-anmeldte garanti udgjorde redningsstøtte.

Den udtrykte tvivl om, hvorvidt støtten var forenelig med de kriterier, der er fastsat i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (i det følgende benævnt »rammebestemmelser«)⁽³⁾, navnlig da Tyskland ikke havde forelagt en omstruktureringsplan på tidspunktet for Kommissionens beslutning om procedurens indledning. På grundlag heraf blev det derfor som led i procedurens indledning pålagt Tyskland at forelægge alle oplysninger om NIR's finansielle situation, den samlede støtte, der var ydet, samt omstruktureringsprogrammet.

III

Efter procedurens indledning fremsendte en enkelt medlemsstat sine bemærkninger til Kommissionen. Den opfordrede til en hurtig afklaring af, hvor meget støtte der rent faktisk var blevet udbetalt, og var enig i Kommissionens tvivl med hensyn til støttens forenelighed.

IV

1. I det tidligere DDR fandtes der i Rostock-området to store skibsværfter, VEB Schiffswerft Neptun i Rostock og VEB-Warnowwerft i Rostock-Warnemunde. Disse to værfter blev i 1991 fusioneret til en ny virksomhed, Neptun-Warnow Werft GmbH. Samtidig blev skibsbygningsaktiviteterne på Neptun-værftet i Rostock lukket, og værftet udførte blot skibsreparationer. I slutningen af 1992/begyndelsen af 1993 blev værftet i Warnemunde privatiseret i form af en »asset deal« (køb af målselskabets aktiviteter) og solgt til virksomheden Kvaerner A.S.

De øvrige virksomhedsområder, der havde en medarbejderstyrke på ca. 1 500, og som ikke var blevet solgt til Kvaerner A.S., blev forenet i et nyt holdingselskab, NIR. NIR blev etableret den 1. marts 1993 og privatiseret senere samme år. Neptun Betriebsgesellschaft overtog som led i en management buy-out (MBO) 20 % af andelen, medens virksomheden Hanse Holding under Bremer Vulkan Verbund erhvervede de resterende 80 %.

⁽¹⁾ Jf afsnit IV.6 med hensyn til de endelige betingelser.

⁽²⁾ Denne garanti blev senere forlænget flere gange, jf. afsnit IV.6.

⁽³⁾ EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

Lukningen af kapaciteten på Neptun-værftet på området bygning og ombygning af handels-skibe indgik i kapacitetsnedskæringen inden for den østtyske skibsbygningsindustri. Denne kapacitetsnedskæring var en betingelse i de særordninger for omstruktureringen af skibsbygningensindustrien i Østtyskland, der blev vedtaget i 1992 (Rådets direktiv 92/68/EØF af 20. juli 1992 om ændring af direktiv 90/648/EØF om støtte til skibsbygningsindustrien⁽¹⁾). I henhold hertil var NIR nødt til at holde sig til aktiviteter uden for skibsbygningsindustrien. Ifølge en første foreløbig virksomhedsplan fra december 1992 skulle NIR omdannes til et industrielt konglomerat med et løst tilknyttet reparationsværft.

2. Ved skrivelse af 27. og 29. juli 1993 anmeldte Tyskland støtten til den første privatisering og omstrukturering. Ifølge anmeldelsen og privatiseringsaftalen skulle de nye ejere inden udgangen af 1996 foretage investeringer på 357,1 mio. DEM. De skulle garantere en medarbejderstyrke på mindst 1 200, heraf maksimalt 200 på reparationsværftet. Skibsreparationskapaciteten blev begrænset til 300 000 timer pr. år. Endvidere blev det klart fastsat, at reparationsværftet ikke måtte drage fordel af nogen støtte (som krævet i den pågældende bestemmelse i Rådets direktiv 90/648/EØF af 21. december 1990 om støtte til skibsbygningsindustrien⁽²⁾).

Omstrukturierungsstøtten bestod i et engangsbeløb på 159 mio. DEM fra Treuhandanstalt og yderligere investeringsstøtte fra delstaten Mecklenburg-Vorpommern (MVP) på indtil 92,8 mio. DEM som led i regionale støtteordninger. Kommissionen godkendte omstrukturierungsstøtten ved skrivelse nr. 18963 af 23. november 1993.

3. Fra slutningen af 1993 til begyndelsen af 1996 indgik NIR i Bremer Vulkan Verbund AG som en del af holdingselskabet »Vulkan Industrie Holding GmbH« (VIH), som besad 8 % af NIR's egenkapital. I denne periode blev en række virksomheder i koncernen, hvoraf de fleste var etableret i Bremen-området, overdraget til NIR. Mod slutningen af 1995 kom Bremer Vulkan ud for alvorlige finansielle vanskeligheder, måtte indgive begæring om akkord den 21. februar 1996 og gik konkurs den 1. maj 1996.
4. Som forberedelse af et planlagt salg af Bremer Vulkans kapitalandel i NIR (som virksomhedens holdingselskab VIH besad) til et investeringsselskab indgik VIH, Neptun Vermögensverwaltungsgesellschaft, BvS, NIR og Neptun Betriebsgesellschaft den 25. marts 1996 en aftale om, at Bremer Vulkans kapitalandel på 80 % skulle placeres hos et selskab, som bobestyreren besad⁽³⁾. På grundlag af denne aftale frigjorde BvS Bremer Vulkan fra dens investeringsforpligtelser i henhold til privatiseringsaftalen fra 1993, som i praksis på ingen måde længere kunne gennemføres som følge af Bremer Vulkan Verbund AG's og VIH's forestående konkurs. I aftalen af 25. marts 1996 blev det fastsat, at kapitalandelen skulle sælges hurtigst muligt, dvs. senest i slutningen af 1997. Planerne om et hurtigt salg af kapitalandelen slog imidlertid fejl, da resultaterne af en »due diligence«-undersøgelse ikke var tilfredsstillende for investeringsselskabet. Efterfølgende fik investeringsbanken »C.S. First Boston AG« af BvS til opgave at søge efter potentielle investorer. NIR's bestyrelsesmedlemmer bestræbte sig ligeledes på at finde en egnet investor til virksomheden. Der kom dog ikke noget ud af disse aktiviteter, selv om C.S. First Boston tog kontakt til en lang række potentielle købere til NIR indtil sommeren 1997, og NIR's interesse i en ny ejer blev offentliggjort i fagpressen. Først i efteråret 1997 fremkom ejerne af Meyer-Werft i Papenburg (MEYER) med et tilbud om at købe NIR. Det eneste alternativ til MEYER's tilbud ville være at videreføre omstruktureringen inden for rammerne af den eksisterende MBO. Det viste sig imidlertid, at det koncept, som Neptun Betriebsgesellschaft havde udarbejdet, næppe kunne finansieres og ville kræve meget omfattende statslige lånegarantier i en længere periode. MBO-konceptet blev derfor opgivet. Som eneste bydende erhvervede MEYER derpå alle andele i NIR.

⁽¹⁾ EFT L 219 af 4.8.1992, s. 54, og det forudgående »forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets syvende direktiv af 21. december 1990 om støtte til skibsbygningsindustrien«, EFT C 155 af 20.6.1992, s. 20.

⁽²⁾ EFT L 380 af 31.12.1990, s. 27.

⁽³⁾ Det pågældende finansieringsinstitut var afdelingen for risikokapital i Vereins- und Westbank, en tysk privatbank. BvS lagde i forbindelse med denne aftale samme adfærd for dagen som en privat investor, idet den opgav krav på grundlag af den tidligere privatiseringsaftale med Bremer Vulkan til gengæld for en andel af det forventede provenu af salget af Vulkan Industrie Holdings kapitalandel i NIR.

5. I sin skrivelse af 22. juli 1997 forklarede den tyske regering endvidere, at NIR's udskillelse fra Bremer Vulkan, der var foretaget i begyndelsen af 1996, var nødvendig for at redde omstruktureringen og forhindre NIR's truende konkurs. I tilfælde af konkurs havde der været risiko for, at alle investeringer i anlægget til produktion af lugedæksler og i Boatservice-værftet, begge i Rostock-området, ville være gået tabt. På daværende tidspunkt havde NIR betydelige betalingsforpligtelser i forbindelse med disse investeringsprojekter, som begge næsten var færdige. NIR havde indtil udgangen af 1995 været omfattet af Bremer Vulkan-koncernens cash concentration-system, men ikke nydt fordel af misbruget af den støtte, der var beregnet til MTW og Volkswerft⁽¹⁾. Virksomheden forlod i sidste instans dette system med udlignede konti, men kunne som følge af sin tidligere tilknytning til Bremer Vulkan ikke opnå banklån uden statsgaranti.
6. I sin svarskrivelse af 10. marts 1997 i forbindelse med procedurens indledning og påbuddet om at forelægge relevante oplysninger underrettede Tyskland Kommissionen om de forskellige støtteforanstaltninger. Der var ydet følgende støtte:
- 1) et lån fra BvS på 15 mio. DEM til driftsudgifter, udbetalt den 10. april 1996, oprindelig frist for tilbagebetaling den 31. december 1997, senere forlænget til den 31. december 1998
 - 2) et lån fra BvS på 5,4 mio. DEM til løbende investeringer, udbetalt i marts 1997, forfaldstidspunkter som under nr. 1)
 - 3) et lån fra BvS på 14,1 mio. DEM til løbende investeringer, socialplanudgifter og driftsformål, udbetalt i tre rater mellem februar og juni 1997, forfaldstidspunkter som under nr. 1)
 - 4) en 100 %-statsgaranti som led i Mecklenburg-Vorpommerns garantiordninger som sikkerhed for lån på indtil 63 mio. DEM (40 mio. DEM til investeringer, 11 mio. DEM kassekredit, 12 mio. DEM lån mod aval (Avalkredit)), stillet den 15. maj 1996, forlænget flere gange indtil Kommissionens forventede godkendelse af konceptet i forbindelse med omstruktureringsstøtten
 - 5) en 100 % kontrakaution på indtil 8 mio. DEM fra BvS til ordrefinansieringen (Avale), stillet den 11. marts 1997, foreløbig forlænget som under 4).

Alle disse lån og garantier blev ydet mod sikkerhedsstillelse (erstrangige Grundschulden) fra NIR's side. BvS oprettede et omfattende overvågningssystem til sikring af, at midlerne blev anvendt korrekt. Af lånene på i alt 34,5 mio. DEM blev 25,6 mio. DEM anvendt til færdiggørelse af investeringerne på to virksomheder i Rostock (Neptun Stahlobjektbau og A&R Neptun Boatservice), 3,5 mio. DEM til personaleomkostninger og 5,4 mio. DEM til øvrige driftsudgifter. Tyskland anser de foranstaltninger, der blev gennemført indtil den 31. marts 1997, som redningsstøtte og forlængelsen af dem efter dette tidspunkt som omstrukturingsstøtte.

Hovedundersøgelsen vedrører kun det i nr. 1 anførte lån og den i nr. 4 nævnte garanti indtil den 31. december 1997. Kommissionen registrerede forlængelsen af disse og de yderligere foranstaltninger som ny støtte under NN 102/97.

7. Ved skrivelse af 10. marts 1997 fremsendte de tyske myndigheder Kommissionen et foreløbigt omstrukturingsprogram, som var udarbejdet af virksomheden. Af disse dokumenter og den senere drøftelse fremgik det, at eksterne rådgivere allerede i september 1996 havde udarbejdet en første og i december 1996 en anden saneringserklæring. Disse erklæringer var ikke blevet fremsendt til Kommissionen, da der herskede uenighed mellem rådgiverne og virksomhedsledelsen i NIR, Mecklenburg-Vorpommern og BvS om, hvordan man skulle gå videre. Af revisorernes beretninger for regnskabsårene 1993-1995 og rådgivernes analyser

⁽¹⁾ Jf. Kommissionens beslutning af 23. juli 1998 om statsstøttesag C 7/96 (endnu ikke offentliggjort). NIR opsagde sin deltagelse i cash concentration-systemet. I en særlig aftale mellem Bremer Vulkan, NIR og den involverede forretningsbank blev NIR's tilgodehavender hos Vulkan Industrie Holding modregnet med Neptun Techno Products' gæld til Vulkan Industrie Holding, således at begge selskaber forlod cash concentration-systemet med udlignede konti.

fremgik det, at NIR's situation var betydeligt værre end antaget indtil efteråret 1996. De udviste underskud steg hastigt fra 5,2 mio. DEM (1994) til 122,9 mio. DEM (1995), og alligevel gjorde revisorerne opmærksom på, at de løbende risici skulle korrigeres yderligere. I sin skrivelse af 2. maj 1997 til den tyske regering udtrykte Kommissionen derfor alvorlig tvivl om, hvorvidt den omstruktureringsplan, der blev forelagt i foråret 1997, var levedygtig.

8. Ved skrivelse af 1. juli og 22. juli 1997 underrettede Tyskland Kommissionen om revideringer af saneringskonceptet og en ændring af finansieringsprogrammet. I efteråret 1997 blev dette program igen ændret, efter at Bremer Vulkans og Neptun Betriebsgesellschafts bobestyrer havde solgt alle NIR-andele til MEYER til en samlet pris af [...] ⁽¹⁾ DEM. De centrale elementer i det reviderede omstruktureringsprogram er følgende:

- a) koncentration af NIR's aktiviteter på det maritime hovedaktivitetsområde med fem virksomheder:

- MACOR-Neptun Rostock (hovedsagelig produktion af lugedæksler til containerskibe, forventet langsigtet medarbejderstyrke i 1999: 255)
- Neptun Reparaturwerft (skibsreparationer, forventet medarbejderstyrke: 59)
- A&R Neptun Boatservice (bygning af lystbåde, reparation af mindre marineskibe og kystbevogtningsfartøjer, forventet medarbejderstyrke: 29)
- Möhring Klimatechnik (klimaanlæg, hovedsagelig til skibe, forventet medarbejderstyrke: 83)
- Personalservice Rostock (en personaleleasingvirksomhed for håndværkere på skibsfartsområdet, forventet medarbejderstyrke: 55).

- b) salg af kapitalandele i eller lukning af virksomheder, som ikke længere er omfattet af hovedaktivitetsområdet:

- Neptun Isolierglas
- Neptun-Scanhus Fertigungsgesellschaft
- Neptun Systemtechnik
- NIR Hotelbetriebsgesellschaft
- Oberflächentechnik Rostock.

- c) salg af al fast ejendom og alle aktiver, som der ikke længere er behov for til aktiviteterne (Neptun ejer store arealer i nærheden af Rostocks bymidte)

- d) nedskæring af antallet af direkte beskæftigede medarbejdere til i første omgang ca. 800 og fra 1999 til ca. 530 (i begyndelsen af 1996 lå medarbejderstyrken på 1 200).

9. I henhold til den virksomhedsplan, som Tyskland fremsendte ved skrivelse af 8. december 1997, og den foreløbige årsberetning for 1997 vil NIR's maritime hovedaktivitetsområde arbejde med underskud indtil udgangen af 1999. De første beskedne overskud forventes fra år 2000. En stor del af underskuddene vil formentlig opstå på reparationsværftet, som ikke har modtaget og heller ikke vil modtage støtte. Underskuddene skal dækkes via salget af værftets faste ejendom og af MEYER.

Med hensyn til de øvrige aktivitetsområder forventes følgende samlede årsresultater: [...] * DEM i 1997 (foreløbigt faktisk resultat), [...] * DEM i 1998 (inklusive omkostninger på 3,5 mio. DEM til personalenedskæringen), [...] * DEM i 1999, [...] * DEM i 2000 og [...] * DEM i 2001. En væsentlig del af underskuddene vil opstå i Neptun MACOR. Denne virksomhed er resultatet af en fusion mellem MACOR i Bremerhaven og Neptun Stahl-

⁽¹⁾ Dele af nærværende beslutning offentliggøres ikke for at sikre, at fortidige oplysninger ikke afsløres; disse del angives i firkantede parenteser efterfulgt af en asterisk.

objektbau i Rostock. Ifølge saneringskonceptet kræves der omfattende forbedringer af organisationen og salgsfunktionen, for at virksomheden kan opnå positive resultater fra år 2000. I forbindelse med Neptun Boatservice forventes lavere og hurtigt faldende underskud indtil år 2000. Möhring har hidtil været rentabel, hvilket formentlig ikke vil blive ændret. Denne virksomhed berøres i realiteten næppe af omstruktureringen. Personalservice havde i 1997 et underskud på 0,8 mio. DEM, men opnår formentlig igen mindre overskud fra 1998.

10. Med hensyn til finansieringen af de øvrige omstrukturingsforanstaltninger opnåede MEYER, BvS og delstaten enighed om følgende:

- a) Til styrkelse af NIR's kapitalgrundlag stiller MEYER en ansvarlig indskudskapital på 20 mio. DEM til rådighed. Denne kapital anvendes hovedsagelig til at finansiere de nødvendige investeringer på reparationsværftet, som ikke må drage fordel af statsstøtte.
- b) Et nyetableret datterselskab under NIR, Neptun Development GmbH, vil tilbagebetale de banklån, som NIR optog i 1996/1997, ved hjælp af provenuet fra salget af fast ejendom indtil udgangen af 2002. Mecklenburg-Vorpommerns nuværende statsgaranti til sikring af disse lån indtil i alt 63 mio. DEM til fordel for det långivende bankudlån erstattes efter Kommissionens godkendelse af støtteprogrammet af en garanti på ca. 28 mio. DEM.
- c) Efter Kommissionens godkendelse giver BvS afkald på tilbagebetalingen af de lån, der blev ydet til NIR i 1996/1997, op til 34,5 mio. DEM⁽¹⁾.
- d) Efter anmodning fra MEYER forlænger BvS garantien (Avalbürgschaft) for en kreditramme på maksimalt 8 mio. DEM indtil den 31. december 1998 mod sikkerhed i NIR's værdier og betaling af gebyrer på 0,5 % p.a.
- e) Til de resterende investeringer på 9,8 mio. DEM i MACOR Neptuns produktion af lugedæksler stiller Mecklenburg-Vorpommern støtte til rådighed på maksimalt 1,7 mio. DEM som led i den regionale støtteordning »Gemeinschaftsaufgabe zur Förderung der regionalen Wirtschaftsstruktur«. Der er i forbindelse med denne støtte tale om et restbeløb af den regionalstøtte, der var blevet givet tilsagn om i 1994, og som blev udsat efter Bremer Vulkans sammenbrud.

Tyskland gav tilsagn om, at NIR og de af dens virksomheder, som var under omstrukturering, ikke vil modtage yderligere støtte i den igangværende saneringsperiode indtil udgangen af 2001. Tyskland vil hvert år forelægge Kommissionen en rapport om omstruktureringens forløb og desinvesteringsforanstaltningerne. Disse rapporter attesteres af virksomhedens revisorer. For Neptun Reparaturwerft bibeholdes separate regnskaber, og Kommissionen vil få forelagt årsrapporter for at sikre, at Neptun Reparaturwerft ikke drager fordel af nogen støtte.

Tyskland og virksomheden har bekræftet, at Neptun Reparaturwerft fortsat vil overholde sin kapacitetsbegrænsning på 300 000 timer pr. år. Ved skrivelse af 10. september 1997 erklærede Tyskland sig indforstået med at forelægge halvårslige produktionskontrolrapporter for Kommissionen. Disse vil også indeholde oplysninger om, hvor langt man er kommet med investeringerne på værftet. Neptun Reparaturwerft vil ikke genoptage ombygningsaktiviteterne i forbindelse med handelsskibe inden 2001, hvor det tidligere Neptun-værfts 10-årige lukningsperiode udløber⁽²⁾. Tyskland og virksomheden bekræftede endvidere, at A&R Neptun Boatservices anlæg ikke anvendes til bygning, ombygning eller reparation af skibe, som falder ind under anvendelsesområdet for fællesskabslovgivningen vedrørende støtte til skibsbygningsindustrien. Revisoren vil kontrollere, om dette tilsagn overholdes.

⁽¹⁾ Jf. punkt 6, nr. 1 til 3.

⁽²⁾ Jf. artikel 7 i direktiv 90/684/EØF, hvor der er fastsat en lukningsperiode på ti år.

11. På baggrund af udviklingen i virksomheden vedrører nærværende beslutning den redningsstøtte, som var årsagen til procedures indledning i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2⁽¹⁾, samt enhver anden støtte, der er ydet eller påtænkes ydet til redningen og omstruktureringen af NIR.

V

1. De lån og den garanti, som BvS stillede til rådighed i 1996/1997, samt den statslige lånegaranti på 63 mio. DEM, som Mecklenburg-Vorpommern overtog i 1996⁽²⁾, er statsstøtte. I sin skrivelse af 10. marts 1997 anfører Tyskland, at disse foranstaltninger var uundgåelige, da bankerne uden en ubegrænset tilbagebetalingsgaranti fra statens side havde nægtet at yde NIR lån, også efter at denne ikke længere indgik i Bremer Vulkan. Det er derfor ubestridt, at alle de finansieringsforanstaltninger, der var truffet af BvS og Mecklenburg-Vorpommern, herunder også de foranstaltninger, der blev anmeldt i 1997, er statsstøtte som omhandlet i EF-traktatens artikel 92, stk. 1.

På grundlag af udførlige rapporter, som var attesteret af revisorerne, påviste Tyskland, at Neptun Reparaturwerft ikke hidtil har modtaget nogen form for støtte. Det er endvidere sikret, at Neptun Reparaturwerft heller ikke fremover vil få fordel af rednings- og omstrukturingsstøtten. Neptun Reparaturwerfts forventede underskud dækkes via salg af denne virksomheds aktiver og af MEYER. Hvad angår A&R Neptun Boatservice, fremgår det klart, at dette lille værfts aktiviteter vil være begrænset til yachter og små marineskibe, dvs. til skibe, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for fællesskabslovgivningen vedrørende bygning af handelsskibe. Rednings- og omstrukturingsstøtten til fordel for NIR skal derfor ikke betragtes som støtte til skibsbygning. Støtten skal i henhold til EF-traktatens artikel 92 vurderes på grundlag af de kriterier, der er fastsat i »Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder«⁽³⁾.

2. Lånene og garantien fra BvS samt garantien på 63 mio. DEM fra Mecklenburg-Vorpommern skal betragtes som ikke-anmeldt støtte, da de alle blev ydet, inden Kommissionen kunne tage stilling til dem. Tyskland overholdt ikke sine anmeldelsesforpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3. Kommissionen kan ikke fuldt ud støtte det argument, som Tyskland har fremført, nemlig at delstatens garanti var blevet stillet inden for rammerne af den støtteordning, som Kommissionen havde godkendt i november 1991. Opmærksomheden henledes på, at Kommissionen ved skrivelse nr. 15716 af 9. november 1994 anmodede Tyskland om at træffe egnede foranstaltninger til gennemførelse af garantiordningerne som fastsat i EF-traktatens artikel 93, stk. 1. En vigtig foranstaltning var den i rammebestemmelserne krævede individuelle anmeldelse af garantier til større kriseramte virksomheder. Da Tyskland ikke gennemførte denne foranstaltning, fandt Kommissionen i beslutning 96/475/EF⁽⁴⁾, at garantiordningerne i Mecklenburg-Vorpommern var uforenelige med fællesmarkedet. Fra den 1. juli 1996 har den individuelle anmeldelse af garantier til større virksomheder været obligatorisk. Garantiudvalgets beslutning om at stille den første lånegaranti pr. 31. august 1996, blev truffet den 15. maj 1996. Kommissionen erkender således ganske vist, at delstatens første garantistillelse ikke krævede individuel anmeldelse, men forlængelsen heraf ud over den 1. september 1996 skulle Tyskland have anmeldt. Dette skete ikke.
3. I rammebestemmelserne sondres der mellem rednings- og omstrukturingsstøtte. Det er vanskeligt at foretage en sådan sondring i det foreliggende tilfælde. NIR var allerede under omstrukturering på det tidspunkt, hvor den blev udskilt fra Bremer Vulkan. Det stod ganske vist klart fra begyndelsen, at der ville skulle foretages visse ændringer af det tidligere saneringskoncept, men problemernes fulde omfang fremgik først klart i slutningen af 1996, da revisorerne havde afsluttet deres arbejde i forbindelse med årsregnskabet for 1995, og de

⁽¹⁾ Jf. afsnit II

⁽²⁾ Jf. den udførlige beskrivelse i afsnit IV.6.

⁽³⁾ EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

⁽⁴⁾ EFT L 194 af 6.8.1996, s. 25.

eksterne rådgivere fra UBB havde forelagt deres analyse. Arbejdet blev endvidere vanskeliggjort af den omstændighed, at NIR-holdingselskabet bestod af ca. 15 ret små virksomheder forskellige steder og med særdeles forskellige aktivitetsområder. I mange tilfælde fandtes der omfattende forretningsforbindelser mellem disse virksomheder og andre områder af den tidligere Bremer Vulkankoncern, hvis fremtid ligeledes var uvis. Disse virksomheders fremtidige levedygtighed skulle undersøges i det enkelte tilfælde. Det første saneringskoncept »Neptun 2000« fra december 1996, som NIR selv havde udarbejdet, var baseret på alt for positive forudsætninger. Det blev hverken accepteret af NIR's banker eller af BvS. For at nå frem til en gennemførlig løsning var det nødvendigt at revidere saneringskonceptet flere gange. Denne proces var særdeles vanskelig og besværlig, da hvert skridt betød yderligere lukninger og yderligere personalenedskæringer. Parallelt hermed skulle omstruktureringen af de øvrige områder videreføres. Derved gik der 15 måneder⁽¹⁾, inden de enkelte berørte parter i Tyskland kunne opnå enighed om et nyt saneringskoncept. Da virksomhedens andele blev solgt til MEYER, foretog de nye ejere yderligere ændringer indtil november 1997⁽²⁾. Den periode på seks måneder, der er fastsat i rammebestemmelserne, blev således i vidt omfang overskredet. Kommissionen erkender de særlige vanskeligheder i forbindelse med redningen og omstruktureringen af NIR og kan derfor undtagelsesvis acceptere de forsinkelser, der er indtrådt i dette tilfælde. Kommissionen beklager dog, at Tyskland indtil marts 1997 ikke opfyldte sine forpligtelser til at informere Kommissionen om, hvordan det gik med udarbejdelsen af omstruktureringsplanen.

4. På grund af, at der den 28. marts 1997 ikke forelå nogen gennemførlig omstruktureringsplan, skal den støtte, der blev udbetalt indtil dette tidspunkt — som allerede beskrevet i afsnit IV.6 — betragtes som redningsstøtte. I rammebestemmelserne er anført de betingelser, som redningsstøtte skal opfylde:

- i) Redningsstøtte skal bestå af kontant støtte i form af lånegarantier eller lån til normal markedsrente.

Redningsstøtten blev ydet i denne form. Lånene fra BvS var forrentet med 3 % over diskontoen, hvilket kan anses som markedsrenten i betragtning af NIR's sikkerhedsstillelse. Det lån, der var sikret på grundlag af den statslige garanti, var ligeledes forrentet med markedsrenten. Kommissionen beregnede støtteintensiteten af garantierne til 15 % p.a., da NIR's sikkerhedsstillelse ikke havde muliggjort en fuldstændig inddrivelse i tilfælde af misligholdelse (det pågældende støttebeløb i en periode på ca. to år udgør således 21,3 mio. DEM⁽³⁾).

- ii) Støtten skal være begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at sikre virksomhedens fortsatte beståen.

Tyskland dokumenterede, at midlerne var begrænset til et minimum og kun blev udbetalt, når betalingsforpligtelserne indtrådte. Dette gælder ligeledes for de omfattende betalinger til investeringer, som skulle foretages som led i eksisterende kontrakter. I begyndelsen af 1996 var ca. 80 % af investeringerne gennemført. En opsigelse af kontrakterne med underleverandørerne havde forårsaget for høje omkostninger og sandsynligvis også NIR's konkurs. Desuden ville vigtige produktionsanlæg ikke være blevet færdiggjort og dermed være uden økonomisk nytteværdi.

⁽¹⁾ Videreførelse af virksomhedskonceptet »Neptun 2000«: Dette omstrukturingskoncept, som Kommissionen fik forelagt på et møde i Bruxelles den 30. juni 1997, indeholder de væsentlige elementer i den endelige saneringsplan. Det drejer sig om den første saneringsplan, som kan betragtes som gennemførlig på grundlag af rammebestemmelserne.

⁽²⁾ Den endelige virksomhedsplan er dateret den 12. november 1997 og blev af de tyske myndigheder fremsendt til Kommissionen ved skrivelse af 8. december 1997.

⁽³⁾ De pågældende garantier er opfyldelsesgarantier. Efter realisation af enhver form for sikkerhedsstillelse hæfter kautionisten for den udækkede del. Sikkerhedsstillelsen er i form af pant (Grundschulden) i al fast ejendom, som NIR ejer. I sin analyse vurderede Kommissionen risikoen for en manglende opfyldelse af betalingsforpligtelserne under hensyntagen til sikkerhedsstillelsens værdi på grundlag af vurderingerne af den faste ejendoms og anlæggenes værdi. Den kom til den konklusion, at sikkerhedsstillelsen (som havde en bogført værdi på ca. 144 mio. DEM i slutningen af 1995) ikke havde været tilstrækkelige til, at man af proventet i forbindelse med et tvangssalg kunne indfri alle lån (ca. 115 mio. DEM), men at der i garanti-perioden på to år kunne forventes en manglende dækning på omkring 30 %. Denne manglende dækning på 30 % (i forhold til garantibeløbene) svarer til et beløb på 21,3 mio. DEM.

- iii) Støtten må kun ydes i det tidsrum, der er nødvendigt for at få fastlagt de fornødne og gennemførlige saneringsforanstaltninger ⁽¹⁾.

Kommissionen kan som nævnt ovenfor i dette særlige tilfælde acceptere de grunde, der blev anført for forsinkelserne i forbindelse med udarbejdelsen af en bæredygtig omstrukturingsplan. Ligeledes kan Kommissionen støtte forlængelsen af denne støtte, indtil den har taget stilling til omstrukturingsprogrammet og den dermed forbundne omstrukturingsstøtte.

- iv) Støtten skal være begrundet i alvorlige sociale vanskeligheder og ikke have uacceptable virkninger for industrien i andre medlemsstater.

Hovedparten af NIR's aktiviteter er placeret i Rostock-området og en mindre del i Bremerhaven. Begge regioner er klassificeret som støtteberettigede områder og lider under en særdeles høj arbejdsløshed. Derudover blev begge områder ramt særligt hårdt af Bremer Vulkans sammenbrud, da denne koncern var en af områdernes vigtigste industrielle arbejdsgivere. Redningsstøtten er således berettiget af sociale grunde.

Analysen af de virkninger, som støtten kan have for industrien i andre medlemsstater, kan koncentrerer om NIR's maritime hovedaktivitetsområde. Neptun Reparaturwerft er som nævnt ikke omfattet af programmet vedrørende omstrukturingsstøtte og har ikke og vil heller ikke modtage nogen form for støtte. Möhring er en rentabel virksomhed, som ikke på noget tidspunkt har haft behov for støtte. Al redningsstøtte til drifts- og investeringsformål blev ydet til MACOR Neptun og A&R Neptun Boatservice, undtagen en lille del, som blev anvendt i holdingselskabet til dækning af selskabets sociale omkostninger ved indstillingen af en række aktiviteter. Boatservice er en lille virksomhed med færre end 50 medarbejdere og opererer på det regionale tyske marked for mindre lystfartøjer. Dens begrænsede aktiviteter i form af reparation af mindre fartøjer fra den tyske marine er på grundlag af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 223 ikke omfattet af anvendelsesområdet for artikel 92. MACOR Neptuns hovedaktivitetsområde består i design, konstruktion og bygning af lastrumsteknik til fragtskibe, navnlig lugedæksler til containerskibe. Design- og konstruktionsaktiviteterne udføres hos MACOR. Verdensmarkedet for design og konstruktion af lugedæksler kontrolleres af tre virksomheder — MacGregor (Finland), Kvaerner (Norge) og MACOR — idet den finske virksomhed MacGregor har en dominerende stilling. Ved lukning af MACOR var denne dominerende stilling blevet styrket. Produktionen af lugedæksler finder af prismæssige årsager hovedsagelig sted i lande med lave arbejdsomkostninger uden for Fællesskabet, navnlig i Asien (især Kina) og Østeuropa (Kroatien, Rumænien og Polen). Den vigtigste konkurrent i Fællesskabet er Arend & Cie (Frankrig). Adgangsbarrierne til dette marked er yderst lave, da enhver virksomhed i stålindustrien i princippet ville være i stand til at producere lugedæksler på grundlag af tegninger fra konstruktionsvirksomhederne. Dette vanskeliggør afsætningsmulighederne for leverandørerne i Fællesskabet. Deres hovedfordele består i, at de ligger tættere på de europæiske havne, og at deres produkter er af bedre kvalitet. I betragtning af skibsbygningsmarkedets struktur vil ingen af disse leverandører, heller ikke MACOR Neptun, imidlertid være i stand til at påvirke det relativt lave prisniveau. Det relevante marked for lugedæksler er verdensmarkedet, og den nuværende vanskelige situation på dette marked er betinget af udviklingen i Østasien, hvor langt de fleste fragtskibe bygges og udstyres.

Det kan derfor antages, at redningsstøtten ikke havde eller har uacceptable virkninger for industrien i andre medlemsstater.

⁽¹⁾ Som anført i rammebestemmelserne kan Kommissionen overveje at forlænge redningsstøtten, indtil undersøgelsen er afsluttet.

Selv om det i forbindelse med den ydede redningsstøtte ganske vist drejer sig om ikke-anmeldt og dermed ulovlig støtte, kan Kommissionen i betragtning af de førnævnte usædvanlige omstændigheder erklære støtten for forenelig med fællesmarkedet. Lånene og garantiene blev stillet til rådighed med det formål på kort sigt at sikre NIR's fortsatte beståen. Med de nævnte begrænsninger opfylder de de kriterier, der er fastsat i rammebestemmelserne.

5. Som anført i beskrivelsen i afsnit IV.10 består statens støtte til de nye ejeres færdiggørelse af omstruktureringen hovedsagelig i, at der gives afkald på tilbagebetalingen af lånene fra BvS på i alt 34,5 mio. DEM, samt i en forlængelse af statsgarantierne for et reduceret beløb, indtil banklånene er tilbagebetalt. Støtteelementet i garantien fra Mecklenburg-Vorpommern er begrænset som følge af, at det pågældende banklån i første række er sikret gennem ejerpant i fast ejendom og andre aktiver, som blev vurderet til 66,5 mio. DEM. Den udførlige vurdering blev forelagt Kommissionen og kan accepteres. Risikoen i forbindelse med garantien er således begrænset til manglende opfyldelse eller forsinkelse i forbindelse med provenuet fra salget af fast ejendom, såfremt der i de kommende år skulle opstå en alvorlig krise på det lokale ejendomsmarked. Under hensyntagen til den ret til forlods fyldestgørelse for 50 % af provenuet, der er indrømmet den långivende bank, ligger gebyrerne med ca. 1 % p.a. lidt under den forventede markedspris. Kommissionen vurderede derfor, at støtteækvivalenten lå på omkring 2 mio. DEM. Betingelserne i forbindelse med garantien (Avalbürgschaft) fra BvS for en kreditramme på 8 mio. DEM kan derfor anses som normale markedsvilkår på grundlag af den nødvendige sikkerhedsstillelse. Kommissionens vurdering i denne henseende støttes af, at MEYER i betragtning af omkostningerne endnu ikke har krævet, at garantibeviset udstedes.

Bortset fra regionalstøtten på 1,7 mio. DEM udbetales ingen støtte kontant. Da MACOR Neptuns investering i dette tilfælde blev specificeret klart i anmeldelsen, kan en spill over-effekt af støtte fra NIR til dens reparationsværft eller Meyer-Werft i Papenburg i vidt omfang udelukkes. Kommissionen vil dog som led i det aftalte overvågningssystem på grundlag af attesterede rapporter kontrollere, at støtten anvendes korrekt og banklånene tilbagebetales.

6. I rammebestemmelserne er der fastsat følgende kriterier for omstrukturingsstøtte:
- a) Omstrukturingsstøtten skal være betinget af et bæredygtigt omstrukturings-/saneringsprogram, som skal forelægges Kommissionen i alle detaljer, og som inden for et rimeligt tidsrum kan gøre virksomheden sund og rentabel på længere sigt.
 - b) Støtten skal stå i forhold til omkostningerne og fordelene ved omstruktureringen.
 - c) Konkurrencefordrejende virkninger skal forhindres i forbindelse med tildeling af støtte.
 - d) Virksomheden skal gennemføre omstrukturingsplanen fuldstændigt og overholde alle betingelser.
 - e) Der føres tilsyn med planens gennemførelse og betingelsernes overholdelse på basis af detaljerede årlige rapporter til Kommissionen.
7. Den tyske regering fremsendte et detaljeret omstrukturingsprogram til Kommissionen⁽¹⁾. Det omfatter en fuldstændig reorganisering af NIR's aktiviteter med vægten lagt på hovedaktiviteten i den maritime sektor og lukningen af alle øvrige virksomhedsområder. Som led heri bliver antallet af medarbejdere fra 1999 reduceret yderligere fra 1 200 til ca. 530 (dette antal omfatter reparationsværftet). Ifølge MEYER's virksomhedsplan vil NIR som koncern få overskud fra år 2000. De foreløbige resultater for 1997 er i det væsentlige i overensstemmelse med planen. Planlægningen var baseret på forsigtige antagelser med hensyn til fremtidige efterspørgsels- og pristendenser — hvilket er realistisk i betragtning af udviklingen

⁽¹⁾ Jf afsnit IV.8.

inden for skibsbygningsindustrien i Vesteuropa. Endvidere lægges det til grund, at produktionen i MACOR Neptuns og A&R Neptun Boatservices nye anlæg i de første tre år efter den fuldstændige ibrugtagning i 1997 vil stige mærkbart. I forbindelse med personalenedskæringen og holdingselskabets nedsættelse af generalomkostningerne vil produktionsomkostningerne falde og dermed udligne de store tab i startfasen i disse to virksomheder. Da Möhring allerede er rentabel, og Personalservice forventer et balanceret resultat, synes antagelsen om en forholdsvis moderat, men stabil rentabilitet fra og med 2000 at være realistisk. Kommissionen kan derfor anerkende, at saneringsplanen er levedygtig.

8. Omstruktureringsstøtten vil som nævnt i det væsentlige bestå af afkaldet på tilbagebetalingen af lånene fra BvS på i alt 34,5 mio. DEM, forlængelsen af de statslige lånegarantier for et beløb, der gradvis nedsættes indtil 2002, når salget af al fast ejendom, som NIR ikke længere har behov for, er afsluttet, samt en regional investeringsstøtte på 1,7 mio. DEM. Som vigtigste finansieringsandel vil MEYER stille en ansvarlig indskudskapital på 20 mio. DEM til rådighed til styrkelse af NIR's kapitalgrundlag. Efter Tysklands opfattelse er disse foranstaltninger nødvendige og berettigede på grund af de tab, der opstår i redningsperioden, og som forventes i den resterende omstruktureringsperiode, samt på grund af de beskedne overskud, der forventes i den efterfølgende tid. Selv om den samlede støtte, der stilles til rådighed for NIR's omstrukturering, er meget høj i forhold til det antal arbejdspladser, der bevares, kan Kommissionen følge dette argument i dette særlige tilfælde. Den oprindelige omstruktureringsplan fra den periode, hvor virksomheden hørte ind under Bremer Vulkan, må anses for fejlsagen. I denne forbindelse blev næsten hele NIR's egenkapital opbrugt. Nogle af de investeringer, der er foretaget for nylig, må til dels afskrives som følge af lav forrentning. Afkaldet på tilbagebetalingen af redningslånene på 34,5 mio. DEM dækker en del af de tab, der er opstået i de forløbne år. Det er nødvendigt for at genoprette NIR's finansielle ligevægt.

Den regionale investeringsstøtte på 1,7 mio. DEM til færdiggørelsen af visse mindre investeringer, der i alt beløber sig til 9,8 mio. DEM, har en intensitet på 18 %. Dette er meget mindre end den andel på 35 %, der maksimalt er tilladt i regionen, og kan derfor accepteres. Tyskland gav tilsagn om, at der til virksomheder, som på nuværende tidspunkt hører ind under NIR, ikke ydes yderligere støtte i omstruktureringsperioden, der varer indtil udgangen af 2001. Neptun Reparaturwerft modtager ingen støtte.

De planlagte støtteforanstaltninger er i overensstemmelse med det forelagte omstruktureringsprogram og er nødvendige ud fra et kommercielt synspunkt. I betragtning af NIR's omfattende omstrukturering, de betydelige lukningsomkostninger, der opstår i den forbindelse, og den tid, der er behov for til afslutningen af omstruktureringen, kan Kommissionen acceptere den samlede omstruktureringsstøtte på 38,2 mio. DEM.

9. Da omstruktureringsstøtten i overvejende grad består af forlængelsen af en statsgaranti for et eksisterende lån, som MEYER skal afdrage, samt BvS' afkald på tilbagebetalingen af gælden, vil virkningerne på konkurrenterne være meget begrænsede af de samme grunde, som blev nævnt i forbindelse med redningsstøtten. Der forventes således ikke konkurrencefordrejende virkninger på fællesmarkedet.

Gennemførelsen af dele af omstruktureringsprogrammet blev foreløbigt påbegyndt i 1997. Den 12. februar 1998 overtog MEYER virksomhedsledelsen i NIR. Siden da er alle dele af saneringsplanen ved at blive gennemført. Tyskland vil hvert år forelægge en rapport om omstruktureringens forløb. Endvidere vil Tyskland fremsende de nævnte rapporter om aktiviteterne i forbindelse med Neptun Reparaturwerft og A&R Neptun Boat Service til Kommissionen.

10. Alt i alt kan det konkluderes, at omstruktureringsstøtten til NIR kan anses for at være i overensstemmelse med de i rammebestemmelserne indeholdte kriterier. Med forbehold af, at de tyske myndigheder overholder de betingelser, der er indeholdt i denne beslutning, kan

støtten derfor betragtes som forenelig med EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) og c), og EØF-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c). Den tyske regering og MEYER på NIR's vegne gav tilsagn om at gennemføre omstrukturingsprogrammet som anmeldt og at overholde betingelserne.

Erfaringerne fra tidligere, både fra tiden efter BVV's overtagelse af virksomheden og efter BVV's konkurs, har imidlertid vist, at der var betydelige vanskeligheder forbundet med at udarbejde og gennemføre et bæredygtigt saneringskoncept. Kommissionen minder derfor om, at en af betingelserne for støtten er, at omstrukturingsplanen gennemføres fuldstændigt. Kommissionen vil tage skridt til at kræve støtten tilbagebetalt, såfremt omstrukturingsplanen ikke gennemføres fuldstændigt (bortset fra ændringer, som måtte blive nødvendige, og som Kommissionen har godkendt), eller såfremt betingelserne for støttens anvendelse ikke overholdes —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

De lån på i alt 34,5 mio. DEM, som Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) har ydet Neptun Industrie Rostock GmbH (NIR), og som skal eftergives fra datoen for denne beslutning, er forenelige med fællesmarkedet under forudsætning af, at betingelserne i artikel 5 opfyldes.

Artikel 2

Den garanti på 63 mio. DEM, som delstaten Mecklenburg-Vorpommern ydede NIR den 15. maj 1996, og som skal afløses af en efterfølgende garanti på maksimalt 28,1 mio. DEM fra datoen for denne beslutning indtil senest den 31. december 2002, udviser en støtteækvivalent på 20,9 mio. DEM og er forenelig med fællesmarkedet under forudsætning af, at betingelserne i artikel 5 opfyldes.

Artikel 3

Den kontraktauktion til ordrefinansieringen (Avale) på 8 mio. DEM, som BvS stillede til rådighed for NIR den 11. marts 1997 indtil datoen for denne beslutning, udviser en støtteækvivalent på 2,4 mio. DEM og er forenelig med fællesmarkedet.

En eventuel forlængelse af nævnte kontraktauktion indtil den 31. december 1998 indebærer ikke støtte i betragtning af de gebyrer, som NIR har betalt, og af den sikkerhed, som NIR skal stille over for BvS.

Artikel 4

Den regionale investeringsstøtte på 1,7 mio. DEM, som skal ydes til afslutningen af investeringer i NIR-virksomheden MACOR Neptun, er forenelig med fællesmarkedet under forudsætning af, at betingelserne i artikel 5 opfyldes.

Artikel 5

1. De i artikel 1-4 nævnte statsstøtteforanstaltninger må udelukkende anvendes til redning og omstrukturering af NIR i overensstemmelse med den omstrukturingsplan, der er anmeldt til Kommissionen. Støtteforanstaltningerne må ikke anvendes til fordel for Neptun Reparaturwerft i Rostock eller Meyer-Werft i Papenburg og ikke komme disse værfter til gode. Indtil slutningen af 2001 udbetales der ingen yderligere støtte til de virksomheder i NIR-koncernen, der er under omstrukturering.

2. Tyskland sikrer, at:

- a) Neptun Reparaturwerft ikke overskrider kapacitetsbegrænsningen på 300 000 timer i forbindelse med reparation af handelsskibe
- b) der ikke foretages ombygning af skibe, der er omfattet af anvendelsesområdet for fællesskabslovgivningen vedrørende skibsbygningsindustrien, og at
- c) A&R Neptun Boatservices anlæg ikke anvendes til bygning, ombygning eller reparation af skibe, der er omfattet af anvendelsesområdet for fællesskabslovgivningen vedrørende skibsbygningsindustrien.

3. Tyskland forelægger for 1998-2001 hvert år en rapport om omstruktureringens forløb. Heri anføres også tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om opfyldelsen af de i nærværende artikel indeholdte betingelser. Endvidere forelægger Tyskland halvårslige produktionskontrolrapporter, som indeholder oplysninger om aktiviteterne på Neptun Reparaturwerft.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 28. oktober 1998.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen
